https://rcin.org.pl

https://rcin.org.pl

Spec 28/22
7 50
Kr. akc. 1226
https://rcin.org.pl

GABINET
FILOLOGICZNY
IM.
G. KORBUTA
T.N.W.

13876

XVIII.3.933

https://rcin.org.pl

SANCTISSIMI IN CHRISTO PATRIS
ET DOMINI NOSTRI

PII

DIVINA PROVIDENTIA

PAPÆ VI.

EPISTOLA ENCYCLICA

Ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos,
& Epiſcopos Univerſæ Eccleſiæ
Catholicæ

ROMÆ MDCCLXXVI.

Ex Typographia Rev. Cameræ Apoſtolicæ.

BIBLIOTEKA CZERWONODWORSKA

https://rcin.org.pl

PII

PAPAE VI.

EPISTOLA ENCYCLICA

Ad Patriarchas, Primates, Archiepiscopos,
& Episcopos Universe Ecclesiæ
Catholicæ

ROMÆ MDCCLXXVI.

BIBLIOTEKA CZARTORYSKICH

https://rcin.org.pl

Venerabilibus Fratribus Patriarchis,
Primatibus, Archiepiſcopis,
& Epiſcopis

PIUS PAPA VI.

VENERABILES FRATRES

Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

INSCRUTABILE Divinæ Sapientiæ conſilium, cujus ſemper mirabilia ſunt opera, quemadmodum David natu minimum elegit inter mille, ſuſtulitque de gregibus ovium, ut in excelſo ſolio gloriæ poſitus populum ſuum regeret, atque in virga directionis Deo redderet acceptabilem; ſic adeo non ſprevit humilitatem Noſtram, ut quamvis in Purpuratorum Patrum Senatum noviſſimi omnium eſſemus adſcripti, atque poſtremum locum teneremus, Nos tamen præ ceteris, qui Pontificio Diademate digniores videbantur, voluerit Epiſcopalis Officii habere Principatum, & ad tanti honoris ſublimitatem evectos univerſæ Eccleſiæ ſuæ eſſe Rectores. Quam dignationem plane admirandam, & bonitatem in Nos immenſam, quum taciti & grato Animi ſenſu adſidue conſideramus, a lacrymis temperare non poſſumus, be-

https://rcin.org.pl

neficentissimam illam Misericordiam, simul atque Omnipotentiam perpendentes, qua in eum munera sua contulit amplissime, in quo nulla meritorum suffragia invenit; constituens Nos infirmos, & immerentes in Caput Gentium, ut æterni Pastoris Vicariam Procurationem gerentes in Terris, pasceremus Israel hæreditatem suam, eamque adduceremus in Montem Sanctum Sion, Cæleste Hierusalem. Et quoniam maxime convenit, ut obsequium Nostrum, & oblatio consecrati Pontificis a Sacrificiis Dominicæ laudis inchoetur; non possumus non erumpere in voces exsultationis, confitentes Domino, & clamantes cum Propheta (*a*): Laudem Domini loquatur os Nostrum; & nomen Sanctum ejus Anima Nostra, ac Spiritus, Caro, & Lingua benedicat. At *si religiosum est gaudere de Dono; necessarium est etiam trepidare de merito. Quid enim tam pavendum, quam labor fragili, sublimitas humili, dignitas non merenti?* (*b*).

Quem non terreret præsens Christiani Populi status, in quo Divina illa Caritas, qua in Deo manemus, & Deus in nobis, plurimum refrigescit; scelera autem, ac iniquitates magis in dies invalescunt? Cujus non obrueret animum gravissima illa consideratio, quod Ecclesiam Christi Sponsam custodiendam, ac tuendam suscipimus eo tempore, quo Orthodoxæ Religioni tot struuntur insidiæ; quo salutaris Sacrorum Canonum norma tam impudenter contemnitur; quo denique turbulenti homines immani quadam novitatum prurigine furentes vel ipsa rationalis Naturæ adgre-

(a) Ps. CXLIV. 21.
(b) S. Leo M. Serm. I. Cap. II. & Serm. II. Cap. I. postr. Venetæ Edit. FF. Ballerin.

https://rcin.org.pl

adgredi non dubitant fundamenta, atque item conantur, si fieri posset, subvertere? Profecto *in hac tanta materia trepidationis nulla Nobis esset dependendæ fiducia servitutis, nisi non dormitaret, neque obdormiret qui custodit Israel, & qui Discipulis suis ait = Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi; nisi dignaretur non solum Custos ovium, sed ipsorum etiam Pastor esse Pastorum* (a).

Quoniam vero tunc maxime, & abundantius in Nos munera divina descendunt, quum Nostra ad Deum adscendit Oratio; Vos, VENERABILES FRATRES, Adjutores, & Consultores Nostros nunc primum adlocuturi, illud etiam in primis a Vobis magnopere expetimus pro ea, qua in Domino unum sumus, Caritate, proque ea Fide, qua in unum Corpus coalescimus, ne cessetis quotidianis obsecrationibus vestris instare enixius apud Deum, ut confortet Nos in potentia Virtutis suæ, effundatque super Nos Spiritum Consilii, Spiritum Fortitudinis, quo inter tot rerum, ac temporum difficultates, & quæ agenda sint, videamus, & ad implenda, quæ viderimus, convalescamus. Orate igitur in Spiritu; & sit Oratio vestra, & Invocatio erga Nos amoris, & fraternæ conjunctionis probatio certissima. Atque ut promptius, quod Nobis necessarium est, impetremus, Sanctissimæ Dei Genitris Mariæ, cujus Patrocinio maxime confidimus, totiusque cælestis Curiæ merita interponite; præsertim vero tutelam Nobis, & præsidium implorate Beatissimi Petri Apostoli, *cujus Sedi non tam præsidere, quam servire gaudemus, sperantes orationibus ipsius esse præstandum, ut Deus Misericordiarum Mini-*

(a) Id. S. Leo Serm. V. al. IV. Cap. II.

https://rcin.org.pl

sterii Nostri tempora benignus aspiciat, Pastoremque ovium suarum custodire semper dignetur, & pascere (*a*).

Jam vero hoc ipso assumptæ a Nobis Apostolicæ Servitutis initio, quanto possumus Paternæ Caritatis studio, Vos, VENERABILES FRATRES, excitamus, & commonemus, ut fideles habeamini Dispensatores Mysteriorum Dei. Vos, quorum pars Dominus est, non ignoratis quid Vos facere oporteat, quos labores pro Ecclesia Dei sustinere, ut fortiter impleatis Ministerium Vestrum. Hortamur itaque Vos, atque obsecramus, ut suscitetis Gratiam, quæ est in Vobis per impositionem Manuum; nec quidquam prætermissum velitis, quod ad augmentum ejus Corporis pertineat, *quod compactum ex Christo est, & connexum per omnem junctur am subministrationis* (*b*) in Fide, & Caritate. Quamobrem quum satis persuasum Vobis omnibus arbitremur, præcipuum Ecclesiæ Bonum ex eo derivari, ut nemo, nisi per omnia probatus Clericali adscribatur Militiæ; necesse non est, ut eorum, quæ in hanc rem Sanctionibus sunt constituta Canonicis, diligentissimam Vobis commendemus observationem. Pro eo enim, quo incensi estis studio, id adcuratissime perficietis, ut qui sanctitate morum non præstant, qui docti in Lege Domini non sunt, qui demum aut nullam, aut tenuissimam de se, suaque industria præbent expectationem, illis ad Ecclesiasticam Militiam nullus pateat aditus; ne qui Vobis manus debent adjutrices in pascendo, regendoque Grege exhibere, ii labori Vestro addant laborem, molestiam molestiæ, sintque Vobis impedimento, ne eos Vineæ fructus Dominus a suis Cultoribus accipiat, quos in futuri retributione Judicii a Vo-

(a) S. Leo ibid. Cap. V. (b) Ad Ephesios IV. 16.

https://rcin.org.pl

a Vobis severissimus æque, ac justissimus exactor Christus requiret. Sanctitate præcellat oportet, & doctrina, qui Sacerdos est futurus; repellit quippe a se Deus, ne Sacerdotio sibi fungantur, qui scientiam a se repulerint, nec Operarius ad Messem par, aptusque esse potest, qui morum pietati scientiarum non conjunxerit studia. Quod quum fieri sine adcurata institutione non valeat, eapropter opportune decretum est, ut in unaquaque Diœcesi Clericorum Collegium pro modo facultatum, si deesset, institueretur; institutum autem studiosissime conservaretur. Nisi enim a teneris annis ad Pietatem & Religionem informetur, atque in Litterarum Palæstra exerceatur ad lubricum iter prona ac proclivis Adolescentium ætas; quo pacto fieri poterit, ut vel in Disciplina Ecclesiastica sancte perseveret, vel eos in humanis, ac sacris Litteris progressus faciat, quos ad populi fidelis exemplum, atque institutionem Ministerium Ecclesiæ postulat? Collegia hujusmodi recte instituta, sancte conservata studio vestro, atque aptissimis Legibus diligenter communita, multoque magis quam antea amplificata esse in singulis Diœcesibus facile Nobis persuademus; præsertim posteaquam immortalis memoriæ Benedictus XIV. Prædecessor Noster id operis, tamquam muneri Vestro perneceſſarii, unicuique Vestrum tantopere commendavit (*a*). Quamobrem sicuti Apostolicæ laudationis præconio eximios labores, ac diligentiam in iisdem colendis, augendisque fraudare non possumus; ita, si forte in aliqua Diœcesi aut instituta adhuc non essent, aut otiosa detinerentur, non possumus non vehementer eos, ad quos spectat, impel-

 lere,

(a) Epist. Encycl. Ann. 1741.

https://rcin.org.pl

lere, illiſque etiam præcipere, ut in rem adeo utilem omni virtute enitantur.

Ob eamdem cauſſam ſuſpicari non licet, quin id, quod maxime Fidelium animos commovere, atque in ſacrarum rerum venerationem ſolet adducere, decorem videlicet Domus Dei, & eorum, quæ Divino cultui ſunt addicta, nitorem, dignitatemque omni tempore adprime curetis. Quam abſonum eſſet Epiſcopi Domum mundiorem eſſe, & elegantius ornatam, quam ſit Sacrificii Domus, Sanctitatis Hoſpitium, Aula Dei vivi? Quam abſurdum Sacras Veſtes, Altarium ornamenta, atque univerſam Supellectilem vel vetuſtate ſquallentem, & conſciſſam, vel ſordibus fœdatam intueri; Menſam autem Epiſcopi ſplendide paratam, Sacerdotis indumenta nitidiſſima, & ad multam venuſtatem compoſita? *Quanta confuſionis opprobrium eſt*, ut præclare ſcripſit S. Petrus Damiani, (a) *quod nonnulli in ſquallido linteo Dominicum Corpus & offerant, & involvant; & quod non dignaretur Potens quilibet, qui tamen Vermis eſt, propriis adhibere labiis, in hoc iſti Corpus non verentur imponere Salvatoris!* At Vos certe quidem, VENERABILES FRATRES, ab hujus negligentiæ crimine disjunctiſſimos exiſtimamus, cui obſtrictos maxime vult Sanctus idem Cardinalis eos, qui ex adquiſitis Eccleſiæ Bonis non *Codices* emunt, *non ornamenta*, *non utenſilia ſuis Eccleſiis* comparant; ſed in ſuos uſus quaſi *neceſſitudinis ſumptus* cuncta prodigere non perhorreſcunt.

De his igitur Vobiſcum amanter loqui, VENERABILES FRATRES, non inutile eſſe putavimus ad optimæ voluntatis Veſtræ confirmationem. At multo gravius aliquid ſer-

(a) Lib. IV. Epiſt. 14. Tom. I. Opp. Edit. Rom. 1606.

https://rcin.org.pl

sermonem Nostrum, seu potius Nostrarum vim lacrymarum exquirit, & vindicat; pestilens nimirum ille morbus, quem Nostrorum temporum nequitia parturit; ut unanimes, conjunctisque viribus necessariam adhibeamus medicinam, ne dissimulatione Nostra insanabilis in Ecclesia nutriatur, atque excrescat pestilentia. Videntur enim noviſſimis his diebus instare *tempora illa periculosa*, de quibus prænunciavit Apostolus Paulus; (a) quando nempe erunt *homines se ipsos amantes, elati, superbi, blasphemi, proditores, voluptatum amatores magis quam Dei, semper discentes, & nunquam ad scientiam veritatis pervenientes, habentes speciem quidem pietatis, Virtutem autem ejus abnegantes, corrupti mente, reprobi circa fidem*. Hi se erigunt in Magistros *mendaciſſimos*, ut eosdem appellat Apostolorum Princeps Petrus, atque introducunt sectas perditionis; & eum, qui emit eos, Dominum negant, superinducentes sibi celerem perditionem. Dicunt se esse sapientes, & stulti facti sunt; & obscuratum est insipiens Cor eorum. Quam multos plena fallaciis jactet ubique triumphos Philosophia, ea nimirum quæ tam honesto vocabulo suam abscondit impietatem, quantaque facilitate ad se trahat adliciatque Populorum multitudinem, Vos ipsi bene prospicitis, qui Speculatores constituti estis in Domo Israel. Dogmatum iniquitatem ac nequissima deliramenta, quæ insinuat, quis aut dicendo persequi poterit, aut cogitando comminisci? Dum videri volunt sibi quærere hujusmodi homines Sapientiam, *quia non rite quærunt, prolabuntur longius; & in tantos errores incidunt, ut etiam communem sapientiam non re-*

(a) II. ad Timoth. III.

https://rcin.org.pl

teneant. (*a*) Atque equidem eo usque deveniunt, ut impiissime effingant, aut non esse Deum, aut otiosum esse & desidem, nihil nostra curantem, nihil hominibus revelantem; ut proinde mirandum non sit, si quidquid Sanctum, atque Divinum est, blaterent esse inventum atque excogitatum ab imperitorum hominum mentibus, inani futurorum metu perculsis, & vana immortalitatis spe illectis. Sed fraudulenti isti sapientes tantam Dogmatum perversitatem iis verborum, ac sententiarum lenociniis emolliunt, & occultant, ut infirmiores, qui plurimi sunt, quasi quadam esca capti, miserandum in modum irretiti, aut fidem prorsus abiiciant, aut certe labefactari magnopere, sinant; dum quasi præclaram aliquam scientiam consectantes aperiunt oculos ad falsam eam lucem hauriendam ipsis tenebris deteriorem. Nimirum hostis Noster nocendi cupidus, & peritus, sicut decipiendis primis hominibus ministerium sibi serpentis adsumpsit; ita horum Linguas, Linguas sane dolosas, a quibus Animam suam liberari postulat Propheta (*b*), ad seducendos Fidelium animos veneno suæ falsitatis armavit. Itaque suo hi sermone *humiliter irrepunt*, *blande capiunt*, *molliter ligant*, *latenter occidunt*. (*c*) Quanta hinc in moribus corruptio, quanta in cogitando loquendoque licentia, quanta in omni actione arrogantia, & temeritas!

Et vero his offusis tenebris, atque evulsa e cordibus Religione, id præterea adgrediuntur perditissimi hi Philosophi, ut quibus homines vinculis inter se,

(a) Lactant. Divin. Instit. lib. III. Cap. 28. Edit. Paris. 1748.
(b) Ps. CXIX. 2.
(c) S. Leo M. Serm. XVI., al. XV. Cap. 3.

https://rcin.org.pl

se, atque cum Dominantibus conjunguntur, & in officio continentur, ea omnia dissolvant; liberum hominem nasci ad nauseam usque clamitant, regeruntque, nec cujusquam obnoxium imperio; Societatem propterea multitudinem esse hominum ineptorum, quorum se prosternat stupiditas coram Sacerdotibus, a quibus decipiantur, coram Regibus, a quibus opprimantur, adecut concordia inter Sacerdotium & Imperium nihil sit aliud, quam immanis conspiratio contra insitam homini libertatem. Quotus autem quisque non videt hujusmodi deliramenta, atque horum similia multis simulationum involucris contecta, tanto majorem quieti & tranquillitati publicæ adferre perniciem, quanto tardius Auctorum coercetur impietas; Animabus vero Christi sanguine redemptis eo esse graviori detrimento, quo, ut Cancer, Sermo eorum latius serpit, atque se intrudit in publicas Academias, in Magnatum Domos, in Aulas Regum, &, quod horrendum dictu prope est, etiam in Sanctuarium se insinuat?

Vos propterea, VENERABILES FRATRES, qui estis Sal terræ, Custodes Dominici Gregis, & Pastores, quorum est prœliari prœlia Domini, exsurgite, & accingimini gladio Vestro, qui est Verbum Dei; atque a finibus Vestris improbam contagionem depellite. Quousque tandem communem Fidei, & Ecclesiæ contumeliam dissimulamus? Tamquam clamantis Christi Sponsæ gemitu Nos excitari putemus illis Bernardi Verbis: (a) *Olim prædictum est, & nunc tempus impletionis advenit: Ecce in pace amaritudo mea amarissima; ama-*

(a) Serm. XXXIII. super Cantic. n. 16. Tom. IV. Opp. Edit. Paris. 1691.

https://rcin.org.pl

amara prius in nece Martyrum, amarior post in conflictu Hæreticorum, amarissima nunc in moribus Domesticorum . . . . Intestina est plaga Ecclesiæ; & ideo in pace amaritudo mea amarissima. Sed in qua pace? & pax est; & non est pax. Pax a Paganis, & pax ab Hæreticis; sed non profecto a Filiis. Vox plangentis in tempore isto: Filios enutrivi, & exaltavi; ipsi autem spreverunt me. Spreverunt, & maculaverunt me a turpi Vita, a turpi quæstu, a turpi commercio, a negotio denique perambulante in tenebris. Lacrymosis his questibus pientissimæ Matris quis se commoveri, atque impelli vehementer non sentiat ad præstandam omnem suam, quam Ecclesiæ arctissime pollicitus est, industriam atque operam? Vetus igitur fermentum expurgate; auferte malum de medio Vestri, idest venenatos Libros ab oculis Gregis magna vi & sedulitate extorquete; Animos autem infectos prompte fortiterque segregate, ne sint ceteris nocumento. *Aliter enim*, ajebat Sanctissimus Pontifex Leo, (a) *Nobis commissos regere non possumus, nisi hos, qui sunt perditores, & perditi, zelo fidei Dominicæ persequamur; & a sanis mentibus, ne pestis hæc latius divulgetur, severitate qua possumus, ab scindamus.* Qua in re perficienda Vos hortamur, obtestamur, & monemus, ut quemadmodum in Ecclesia una est Fides, unum Baptisma, unusque spiritus; sic unus omnium Vestrum sit Animus, & concordia individua, una eademque & jugis contentio; & qui juncti estis institutis, pari etiam Virtute, ac voluntate conjungamini. De summa re agitur, quia agitur de Fide Catholica, de Ecclesiæ puritate, de Sanctorum Doctrina, de tran-

(a) Ep. VII. al. VIII., ad Episc. per Italiam cap. 2.

https://rcin.org.pl

tranquillitate Imperii, de ſalute Populorum. De eo agitur, quod ut ad univerſum Eccleſiæ Corpus, ſic ad Vos maxime pertinet, qui Paſtores eſtis in partem ſollicitudinis Noſtræ vocati, & quorum vigilantiæ puritas Fidei eſt ſingulariter commendata. *Nunc itaque, Fratres, quoniam Vos eſtis Epiſcopi in Populo Dei, & ex Vobis pendet Anima illorum, ad eloquium Veſtrum corda eorum erigite*, (*a*) ut ſtent in fide, & ingredi valeant in illam requiem, quæ ſolis Credentibus parata eſſe dignoſcitur. Obſecrate, arguite, corripite, increpate, nolite timere; indiſcretum quippe ſilentium hos, qui erudiri poterant, deſerit in errore, illis, & Vobis, a quibus depelli debebat, damnoſiſſimo. Sancta Eccleſia tunc valentius in veritate reficitur, quum ardentius pro veritate fatigatur; neque in divino hoc opere aut potentiam Adverſariorum, aut gratiam pertimeſcatis. Abſit timor ab Epiſcopo, quem unctio Sancti Spiritus roboravit: Abſit a Paſtore metus, quem Princeps Paſtorum ſuo docuit Exemplo vitam ipſam pro ſalute Gregis contemnere: Ab Epiſcopali pectore, abſit vecordia mercenarii, & abjectio. Egregie pro more ſuo Magnus ille Anteceſſor Noſter GREGORIUS (*b*), Eccleſiarum Præſides erudiens, inquiebat: *Sæpe Rectores improvidi humanam amittere gratiam formidantes, loqui libere recta pertimeſcunt, & juxta veritatis vocem, nequaquam jam gregis cuſtodiæ Paſtorum ſtudio, ſed Mercenariorum vice deſerviunt; quia veniente Lupo fugiunt, dum ſe ſub ſilentio abſcondunt.... Paſtori enim recta timuiſſe dicere, quid eſt aliud, quam tacendo terga præbuiſſe?* Quod ſi nequiſſimus humani generis hoſtis, quo cona-

(a) Judith. VIII. 21.
(b) Reg. Paſtor. Part. II. cap. 4. Tom. II. Opp. Edit. Pariſ. Monach. S. Mauri.

https://rcin.org.pl

conatibus Veſtris acrius obſiſtat, illud aliquando efficiet, ut Religioſis Sæculi Poteſtatibus abſcondita ſit graſſantis morbi peſtilentia; ne quæſo concidatis Animo, ſed ambulate in Domo Dei cum conſenſu, cum oratione, & veritate, quæ ſunt Arma Militiæ Noſtræ. Mementote, quod contaminato Judæ Populo, nil ad illius purgationem aptius viſum eſt, quam ut Liber Legis, quem paullo ante invenerat Helcias Pontifex in Templo Domini, cunctis a Parvo ad Maximum audientibus, promulgaretur; & ſtatim conſentiente univerſo Populo, abominationibus deſtructis, *fœdus percuſſum coram Domino eſt, ut ambularent poſt Dominum, & cuſtodirent præcepta ejus & teſtimonia, & cæremonias in omni corde, & in tota anima* (a). Non diſſimili ratione Sacerdotes & Levitas miſit Joſaphat, qui habentes Librum Legis circumirent Civitates Juda, atque erudirent Populum (b). Veſtræ Fidei, VENERABILES FRATRES, divini Verbi promulgatio non humana, ſed divina eſt auctoritate commiſſa: Congregate ergo Populum, adnunciantes illi Jeſu Chriſti Evangelium; atque e divino illo penu, e cæleſti illa doctrina ſuccum veræ Philoſophiæ in Veſtrum quiſque Gregem derivate. Suadete ſubditis ſervandam eſſe Fidem, & exhibendum obſequium illis, qui Dei Ordinatione præſunt & imperant: Date addictis Eccleſiæ Miniſterio documenta Fidei, continentiæ, ſobrietatis, ſcientiæ, ac liberalitatis, ut placeant ei, cui ſe probaverunt; nihilque præſeferant, niſi grave, moderatum, ac religione plenum. Super omnia autem in cunctorum Animis ignem mutuæ illius Caritatis accendite, quam tam ſæpe, tamque ſingulariter Chriſtus Dominus commenda-

(a) IV. Reg. XXII. & XXIII. (b) II. Paralipom. XVII. 7. ſequ.

https://rcin.org.pl

davit, quæque una est Christianorum Tessera, & Vinculum perfectionis.

Hæc sunt, VENERABILES FRATRES, de quibus potissimum Vos adloqui in Domino cupiebamus; & quæ a Vobis ardentissimo studio, & omni contentione expetimus, ut proprio experimento probemus, quam jucundum sit Nos omnes unanimes esse in fideliter servando Depositо custodiæ Nostræ concredito. Ast peccatis Nostris impedientibus, consequi illa eadem non possumus, nisi cito anticipent Nos misericordiæ Domini, qui præveniat propitius suis Benedictionibus. Quapropter, ut expeditius introeat in conspectu ejus communis Oratio Nostra, & ipse reconcilietur Nobis, & adjuvet infirmitatem Nostram; quo tempore has Litteras Vobis mittimus, eodem alias damus, quibus Universis Christifidelibus JUBILÆUM concedimus, sperantes in Eo, qui est miserator, & misericors, ut sicut dedit Nobis ligandi ac solvendi potestatem in Terris ad ædificationem sui Corporis; sic & Vobis, & Vestris Gregibus ad salutem sit largiturus, ut ab omni semper errore alieni de virtute in virtutem proficiatis. Quod plane ex Animo adprecamur, dum Apostolicam Benedictionem Vobis, Populisque Curæ Vestræ commissis amantissime impertimur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum die XXV. Decembris MDCCLXXV. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Gabinet Filologiczny im. G. Korbuta T.N.W.

https://rcin.org.pl

https://rcin.org.pl

https://rcin.org.pl

https://rcin.org.pl

https://rcin.org.pl

K
XVII.3
23876
933

https://rcin.org.pl